

HJÄLP OCH STÖD VID FAMILJEVÅLD OCH VÅLD I NÄRA RELATIONER

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	5
2. VAD ÄR FAMILJEVÅLD?	6
2.1. Allmänt.....	6
2.2. Våldsformer.....	6
2.2.1. Fysiskt våld.....	6
2.2.2. Psykiskt våld.....	7
2.2.3. Sexuellt våld.....	7
2.2.4. Ekonomiskt våld.....	7
2.2.5. Religiöst våld.....	7
2.2.6. Misshandel eller lamslagning.....	7
2.3. Föremål för våld.....	7
2.3.1. Våld som riktar sig mot kvinnor.....	7
2.3.2. Våld som riktar sig mot barn och unga.....	7
2.3.3. Våld som riktar sig mot män.....	7
2.3.4. Våld som riktar sig mot seniorer.....	7
2.3.5. Våld som riktar sig mot personer med funktionsnedsättning.....	7
3. INGRIPANDE I VÅLD	8
3.1. Frågor som mottagningen ställer om våld i nära relationer	8
3.2. Säkerheten säkras.....	10
3.3. Anvisningar och uppföljning.....	11
4. FÖLJDER AV VÅLD	13
5. INSTANSER SOM BEMÖTER FAMILJEVÅLD I VASA	15
5.1. Social- och hälsosektorn i Vasa.....	15
5.2. Österbottens skyddshem.....	16
5.3. Avokki.....	16
5.4. Vasa finskspråkiga och svenskspråkiga församling.....	16
5.5. Brottsofferjouren.....	16
5.6. Polisen.....	17
5.7. Österbottens medlingsbyrå.....	17
5.8. Västra Finlands åklagardistrikt.....	17
5.9. Rättshjälpsbyrån i Mellersta Österbotten och Österbotten.....	17
5.10. Vasas byrå för samhällspåföljder.....	17
6. LAGSTIFTNINGEN	18
6.1. Strafflagen.....	18
6.2. Socialvårdslagen.....	19
6.3. Barnskyddslagen.....	19
6.4. Lagen om besöksförbud.....	19
6.5. Medling.....	20
6.6. Skyddshemslagen.....	20
6.7. Europarådets konvention.....	20
6.8. Istanbulkonventionen.....	20
7. MYNDIGHETSSAMARBETE	21

BILAGOR

KÄLLFÖRTECKNING

1. INLEDNING

Stadsdirektören har utnämnt en arbetsgrupp som arbetar för att förebygga familjevåld och våld i nära relationer. Arbetsgruppens uppgift är att följa de nationella rekommendationerna och främja den lokala verksamheten i Vasa. Arbetsgruppen informerar om utbildningar och uppdaterar verksamhetsmodellen: "Hjälp och stöd vid familjevåld och våld i nära relationer i Vasa". Arbetsgruppen gör förslag och motioner för att minska på och förebygga närstående våld. Målet är att förbättra samarbetet mellan alla aktörer, såväl inom offentliga som inom tredje sektorn.

Den multiprofessionella arbetsgruppen samlades när Institutet för Hälsa och Välfärd började piloten "Skapa förtroendefråga om våld". Arbetsgruppen uppdaterade modellen "Hjälp och stöd vid familjevåld och våld i nära relationer i Vasa". Modellen berättar, hurudan hjälp och hurudan stöd våldsoffer och våldsverkare kan få i Vasa. Även metoderna för multiprofessionellt samarbete och ingripande vid misshandel presenteras. Denna åtgärdsmodell är också en del av Vasa stads 2020 - 2021 säkerhetsplan. Med hjälp av åtgärdsmodellen genomförs åtgärdskortet "Att minska våldet i nära relationer"

som finns i säkerhetsplanen. Detta åtgärdskort baserar sig på de nationella riktlinjerna 2019.

Enligt undersökningarna använder en tredjedel av föräldrarna i Finland någon form av våld i barnuppfostran. Enligt skolhälsoenkäten 2017 upplever en del av barnen och ungdomarna, föräldrarnas våld mot dem. Psykiskt våld när man hotat med att slå, skälla ut, kalla vid öknamn, när man kastat saker eller sparkat. Detta hade upplevts av sammanlagt 13 procent av eleverna i årskurs 4-5, en fjärdedel av eleverna i årskurs 8-9, en tredjedel av gymnasieeleverna samt en femtedel av yrkesskolans elever. Kroppsligt våld i uppfostran är betydligt mer sällsynt. Våldsamt omruskande, knuffande, luggande, en knäpp på näsan, slag med öppen hand, knytnäve, slag med föremål eller sparkande hade upplevts av 4-6 procent av de barn och unga som svarat på skolhälsoenkäten 2017. Enligt skolhälsoenkäten 2017 hade i Vasa 9,3 % av flickorna och 7,3 % av pojkarna i årskurs 8-9 upplevt fysiskt våld som föräldrarna utövat.

Som medlemmar i arbetsgruppen fungerade:

Eija Kamppila, Brottsförklaringsmyndigheten
Katri Kuusela, Hälsovårdsservicen
Maria Lindvall, Barn- och familjesocialarbete
Nora Muotio, Österbottens Medlingsbyrå
Miia Prepula, Hälsovårdsservicen
Eija Seppelin, Vuxensocialarbete
Sari Somppi, Brottsofferjouren
Maria Arvila, Hälsovårdsservicen

Päivi Karppi, Hälsovårdsservicen
Karoliina Kurssi, Vuxensocialarbete
Mika Linden, Österbottens Skyddshem
Sirpa Manninen, Hälsovårdsservicen
Emmi Saarinen, Österbottens Medlingsbyrå
Päivi Somero, Hälsovårdsservicen
Laura Haakana, Vuxensocialarbete
Gun Grangård, Hälsovårdsservicen

I Vasa, 31.8.2020

2. VAD ÄR FAMILJEVÅLD?

2.1 Allmänt

Våld: Med våld avses alla upplevelser av kroppsligt, sexuellt, psykiskt våld, ekonomisk skada eller lidande, inkluderande hot om dem, tvingande till dem eller att beröva friheten.

Med familjevåld avses omfattande våld som sker inom familjen och inom andra släkt- och bekant-skapsförhållanden. Oftast sker detta inom parför-hållanden, men våld förekommer även mellan barn och föräldrar. Våld definieras som verbala eller icke-verbala dåd som används för att styra andra personers vilja, behov, önskemål som skadar människans fysiska, psykiska och/eller sociala självbestämmanderätt.

Våld är ett beteende, med hjälp av vilket rädsla och känslor av hot väcks, vilka i sig skapar makt i en annan persons liv. Det är även kontroll av en annan människas känslor, tankar och utföranden.

Familjevåld och våld i nära relationer kan förorsaka en fysisk eller psykisk skada, t.o.m. död, då skadan utvecklas eller att grundbehoven inte tillgodoses. Då ett barn upplever/ser våld är det lika sårbart som att själv fungera som föremål för våld.

2.2. Våldsformer

Former på familjevåld är bl.a. fysiskt, psykiskt, sexuellt och ekonomiskt våld. Andra former på våld är t.ex. religiöst och kulturellt våld, utlämnande av vård och omsorg samt diskriminering.

Att utsättas för våld innebär att man ser eller hör om våld, lever i rädsla eller utsätts för följder av våld.

2.2.1. Fysiskt våld

Fysiskt våld kan t.ex. vara knuffande, slag, sparkar, luggande, slag mot huvudet, klösande, slitande, skakande eller användning av skjut -och egg vapen.

2.2.2. Psykiskt våld

Psykiskt våld innebär nedvärderande, kritiserande, nämning vid öknamn, föraktande, kontroll, begränsande av socialt umgänge, stark svartsjuka, isolering, söndrande av saker, skadande av husdjur eller hot om självmord.

2.2.3. Sexuellt våld

Sexuellt våld inkluderar bl.a. våldtäkt, försök till våldtäkt eller tvingande till olika former av sexuellt umgänge eller sex, sexuellt skymfande, tvingande till pornografi, nekande till an vändning av preventivmedel, tvingande till abort eller begränsande av sexuell självbestämmanderätt.

2.2.4. Ekonomiskt våld

Ekonomiskt våld innebär exempelvis förhindrande av självständig penninganvändning, förhindrande att delta i ekonomiskt beslutsfattande eller tvingas att ge egna pengar till annans bruk.

2.2.5. Religiöst våld

Kulturellt eller religiöst våld: tvång till religiös tro, hot med våld eller användning av våld med hänvisning till religion eller kultur, t.ex. hedersvåld.

2.2.6. Misshandel eller försummelse

Misshandel eller försummelse: exempelvis låta bli att ge vård, hjälp, omsorg åt barn, seniorer eller personer med funktionsnedsättning i situationer där personen i fråga är beroende av dessa. Samt att skada andra personer genom läkemedel, rusmedel, kemikalier eller lösningsmedel.

2.3. Föremål för våld

2.3.1. Våld som riktar sig mot kvinnor

FN fastställer våld som riktar sig mot kvinnor ”som vilken som helst våldsförhandling som berör kön, som förorsakar/kan förorsaka fysisk, psykisk, sexuell skada eller lidande – även inkluderande hot om våld, tvång eller auktoritärt frihetsberövande – oberoende på om det sker offentligt eller i det privata livet.

Exempel på våld som riktar sig mot kvinnor är våld i nära relationer, sexuellt våld samt ofredande som baserar sig på kön. Våldsförhandlingar kan även vara bl.a. handel med kvinnor, tvingande till prostitution, stympande av flickors könsorgan, s.k. misshandel och/eller hedersmord som baserar sig på familjens övertygelser samt gruppvåldtäkter som redskap för krigsföring.

2.3.2. Våld som riktar sig mot barn och unga

Barn och unga utsätts för våldets verkningar alltid då de lever i ett hem, där det förekommer våld eller att våldet riktar sig direkt mot dem. Barn eller unga kan bli utsatta för fysiskt, sexuellt, emotionellt våld eller som föremål för försummelse av en familjemedlem. Den som utför dådet kan vara fadern,

modern, ett syskon eller någon annan från den närmaste umgängeskretsen.

En del av familjevåldet som riktar sig mot barnen eller unga är disciplin som görs i uppfost-rings syfte (t.ex. luggande, slående, piskande, skakande eller annan hårdhänt behandling) med vilket föräldern straffar barnet. I Finland förbjöds fysisk tuktan av barn med lag år 1984. Upplevande och/eller seende av våld i hemmet är alltid ett allvarligt hot för barnens och ungas utveckling och uppväxt.

Umgängesvåld är våld som sker i ungas parförhållanden. Ingripande i umgängesvåldet är viktigt för att bryta våldsspiralen.

2.3.3. Våld som riktar sig mot män

Undersökningarna och statistiken berättar att även kvinnor utför våldsdåd mot sin partner. En man kan vara föremål för våld på samma sätt som en kvinna, där förövaren kan vara partnern eller barn i ung eller vuxen ålder.

Män tar inte själva lätt på tal det våld som riktas till dem i nära relationer. Deras tröskel att söka hjälp är ofta högre än hos kvinnor. Myndigheterna förhåller sig professionellt mot alla former av våld, oberoende av kön.

2.3.4. Våld som riktar sig mot seniorer

Med misshandel som riktar sig på seniorer avses dåd som sker inom konfidentiella förhållanden eller låta bli att utföra något, som i sin tur förutsätter fara för seniorens välbefinnande, trygghet eller hälsa.

Misshandel kan vara våld i parförhållande, familjevåld eller våld i nära relationer, då misshandeln av senioren sker i ett nära förhållande, som dålig och oetisk behandling.

2.3.5. Våld som riktar sig mot personer med nedsatt funktionsförmåga

På grund av sin sårbara ställning löper personer med nedsatt funktionsförmåga, inom vård-och omsorg, en större risk att råka ut för våld eller vanvård i nära relationer. Personer med nedsatt funktionsförmåga och särskilt kvinnor, löper enligt undersökningar en mångfaldig risk att bli utnyttjad eller falla offer för sexuellt våld.

3. INGRIPANDE I VÅLD

Inom tjänsterna i social- och hälsovårdsservicen kartläggs risken för familjevåld och våld i nära relationer systematiskt. Endast få offer tar på tal upplevelser om våld på eget initiativ. **Därför frågas det rakt på sak** om våldserfarenheter för att identifiera familjevåld och våld i nära relationer. Redan genom att fråga om våld är en intervention, som hjälper klienten att lösgöra sig från våldet.

Kartläggningen av familjevåld och våld i nära relationer ingår i mödra- och barnrådgivningens samt skolhälsovårdens omfattande hälsokontroller. Vid de omfattande hälsokontrollerna **tar man upp hälsan och välbefinnandet hos hela familjen** samt de faktorer som påverkar dessa på ett omfattande sätt ur olika synvinklar.

Syftet med de omfattande hälsokontrollerna är att **i ett tidigt skede** identifiera familjens behov till stöd. Hälsokontrollerna fastställs som omfattande då det i kontrollerna ingår läkargranskning och ifall **minst någondera av föräldrarna är fysiskt närvarande under kontrollen**. Ifall ingen förälder deltar

i hälsokontrollen, får man inte en tillfredsställande utredning över familjens situation.

Blanketter utvecklade för skolhälsovårdens hälsokontroller kartläggs elevens och familjens situation. Blanketterna inkluderar även frågor om tryggheten i familjen och uppfostringspraxisen. Dessa underlättar även att ta på tal ärenden som berör våld.

3.1. Frågor som ställs på mottagningen om våld i nära relationer

Klienterna frågas jämnt och systematiskt följande frågor som berör våld:

Har någon närstående någon gång varit våldsam mot dig?

Påverkar det ditt liv nu?

Förekommer våld nu i dina närstående människorelationer?

Verktyg: *Blankett för screening och kartläggning av närståendevåld*

3.2. Säkerheten säkras

I akuta våldssituationer ombesörjs klientens säkerhet. En riskbedömning om våld utförs och en säkerhetsplan uppgörs. Det utreds huruvida det är tryggt för klienten att återvända hem och vid behov ordnas en skyddshemsplats åt denne. Även övriga familjemedlemmars, i synnerhet barns, akuta säkerhet och hjälpbehov ombesörjs.

Till läkare

Ifall det är fråga om akut fysiskt eller sexuellt våld, hänvisas klienten till läkarmottagning. Ifall klienten berättar om skador våldet förorsakat ombesörjs att denne besöker läkarmottagningen och att skadorna dokumenteras omsorgsfullt under ifrågavarande läkarbesök. Det ombesörjs även att en gravid klient vid behov besöker mödrapolikliniken. För dokumentation av skadorna har det uppgjorts färdiga blanketter och material, vars användning förbättrar klientens rättsskydd.

Barnskyddsanmälan

Ifall klienten berättar om våld som förekommer i hemmet, och klienten har minderåriga barn, berättas det öppet åt klienten om skyldigheten att göra en barnskyddsanmälan. Ifall det finns orsak att misstänka att det mot barnet riktats brott gäller anmälningssskyldighet både till polisen och barnskyddet.

Efter anhängiggörande av barnskyddsärende bör socialarbetaren omedelbart bedöma barnets eventuella behov till akut barnskydd. Därtill ska en bedömning av servicebehov enligt socialvårdslagen göras, i samband med vilken behovet till barnskydd utreds. Socialarbetaren bedömer barnets uppväxtförhållanden samt huruvida vårdnadshavarna eller de andra personerna som ansvarar för barnets vård och uppfostran klarar av att tillgodose omsorgen och uppfostran av barnet.

Barnets föräldrar och andra vårdnadshavare har i första hand ansvaret för barnets välbefinnande och i bedömningen av servicebehovet deltar åtminstone barnet själv och även barnets vårdnadshavare. Myndigheter som arbetar med barn och familjer ska stödja föräldrar och vårdnadshavare i deras uppgift som fostrare samt sträva efter att erbjuda familjen nödvändig hjälp tillräckligt tidigt, samt vid behov hänvisa barnet och familjen till barnskyddet. Barnskyddet bör stöda föräldrar, målsmän och andra personer som ansvarar för omsorgen och uppfostran av barn i samband med barnets uppväxt och omsorg genom att ordna sådan service och sådana stödåtgärder som behövs. Inom barnskyddet bör det ageras så finkänsligt som möjligt och i första hand använda stödåtgärder inom öppenvården, ifall barnets förmån inte kräver an-nat.

Barnskyddsanmälan görs alltid i första hand till socialbyrån i barnets boendekommun per telefon eller skriftligt. I brådskande situationer eller utanför tjänstetid görs anmälan till socialjouren. På grund av känsligheten av uppgifterna bör anmälan inte sändas i ett ickekrypterat e-post.

Det viktigaste är att anmälan görs utan dröjsmål och att de anmälningssskyldiga instanserna ger sina kontaktuppgifter då de för anmälan, så att uppgifterna vid behov kan kompletteras. Särskilt snabbt bör information förmedlas i sådana fall där brott ingår.

Föregripande barnskyddsanmälan

I situationer där det finns grundad anledning att anta att barnet kommer att behöva stödåtgärder inom barnskyddet genast efter förlösningen ska den sociala sektorn och barnskyddet få information om det kommande barnet i tillräckligt god tid. Då är de nödvändiga tjänsterna möjliga att planera i förväg tillsammans med de blivande föräldrarna. Den service som i detta skede ges åt föräldrarna är service inom hälsovården eller vuxensocialarbete. De anteckningar som berör föräldrarna före barnets födsel görs på annat ställe i socialsektorns datasystem. Det egentliga klientskapet inom barnskyddet inleds först efter att barnet har fötts. Socialarbetet inom barnskyddet inleds alltså då barnet fötts och det konstaterats att kriterierna för klientskap inom barnskyddet uppfylls.

De anmälningspliktiga är de samma instanserna som enligt 25 § är skyldiga att göra egentliga barnskyddsanmälningar.

Kontakt och anmälan till socialsektorn

Skyldighet att hänvisa och ta kontakt enligt 35 § i socialvårdslagen:

Om en person i sitt arbete har fått kännedom om en person vars behov av socialvård är uppenbart, ska han eller hon styra personen till att söka socialservice eller om personen samtycker till det kontakta den myndighet som ansvarar för den kommunala socialvården, så att stödbehovet kan bedömas.

Anmälan om behov till socialvård bör göras av nämnda personer omedelbart utan klientens samtycke och utan att sekretessbestämmelserna hindrar, ifall personen i fråga tydligt är oförmögen att ansvara för den egna omsorgen, sin egen hälsa eller säkerhet eller ifall barnets förmån nödvändigt kräver detta.

Då en anställd i den kommunala socialvården i sina uppgifter fått kännedom om en person i behov av socialvård, bör den anställde i fråga ombesörja att personen i fråga omedelbart får sitt behov till akut hjälp bedömt. Därtill har personen i fråga rätt att få en bedömning av servicebehov. Utifrån utredningen till servicebehov bedöms, ifall personen i fråga har stödbehov.

Bedömningen görs i den omfattning som klientens livssituation kräver i samarbete med klienten och vid behov med klientens anhöriga och närstående samt andra aktörer. Vid bedömningen ska klientens självbestämmanderätt respekteras och hans eller hennes önskemål, åsikter och individuella behov beaktas.

Barnskyddsanmälan och hur görs den

Brottsanmälan

Det ska även berättas att våld i nära relationer är ett brott och uppmuntra klienten till att göra en brottsanmälan eller också bes klientens samtycke till att brottsanmälan görs. Det berättas att anmälan till polisen och exempelvis ansökande om besöksförbud ibland kan vara de enda sätten att trygga en klients säkerhet. Polisanmälan är inte en förutsättning för att få annan hjälp. Brottsofferjouren (RIKU) erbjuder vid behov hjälp och handledning i fråga om brottsprocessen anonymt.

Ny mottagningstid

Ifall klienten inte är beredd att ta emot hjälp just i denna stund eller det är svårt för klienten, kan denne söka hjälp på nytt. Ge klienten kontaktuppgifter till olika instanser som hjälper och tilläggsinformation om våld i nära relationer samt våldets verkningar. En ny tid bokas åt klienten.

3.3. Anvisningar och uppföljning

Förutom akuta åtgärder görs en plan för fortsättningen. Helhetsplanen uppgörs med klienten och den påbörjas genom att utreda klientens och dennes familjs vård- och hjälpbehov. För detta syfte bör det på förhand överenskommas vilken instans som bär ansvar för åtgärderna och servicehelheten:

Utredning av vård- och hjälpbehov (offer, verkare, barn och hela familjen)

- o helhetsplan
- o koordinering av vårdstigen
- o uppföljning

Blanketter: Personlig säkerhetsplan, Riskbedömning för allvarligt våld (MARA), Mappen Akuthjälp för våldtäktsoffer (RAP-mapp), Misshandels- och kroppskartsblankett (PAKE)

Blanketter: *Blanketter*

Nollinjen: Hjälpande telefon, tfn +358 80 005 005
För personer som bemöter våld i nära relationer och kvinnor utsatta för våld. Med personer som bemöter våld i nära relationer avses förutom de som är offer för våld i nära relationer även närstående till offret och yrkespersoner. Nollinjen är en helt avgiftsfri tjänst för uppringaren och tjänsten är öppen 24/7 och betjänar på tre olika språk. Uppringarens telefonnummer syns inte hos svararen och om samtalet kommer ingen märkning i telefonräkningen. De som svarar är professionella inom vålds- och krisarbete. Finansierare är justitieministeriet, för ordnande av servicen ansvarar Institutet för hälsa och välfärd och servicen produceras av Settlementti Tampere. Nollinjens verksamhet inleddes 19.12.2016.

4. FÖLJDER AV VÅLD

Våld traumatiserar alltid offret. Enskilda våldshändelser (typ I trauma) kan förorsaka akuta stress- och krissymptom åt offret. Ovan nämnda kan bl.a. vara orolighet, irritation, huvudvärk, illamående, muskelspänning, sömnproblem, förståelsen av anvisningar försvåras, anvisningarna kan glömmas eller också förstås de fel.

Att få hjälp och öppna sig snarast möjligt är viktiga punkter i fråga om framskridandet i processen att klara sig. Ibland kan en traumatisk upplevelse trigga ett chocktillstånd, där chocken skyddar oss från svåra känslor och händelser, då kan människan verka känslolös.

Att återkommande bli offer för våld (typ II trauma) förorsakar kontinuerliga fysiska, psykiska och sociala symptom. Traumatisering kan försvaga offrets självbild och helhetsfunktionsförmåga. Det kan förorsaka skam och skuld över det skedda, eventuellt värdekonflikter och därför behöver offret stöd och hjälp för att klara sig.

Våldet påverkar även barnens liv, trots att de inte själva direkt skulle ha sett, hört eller upplevt det. Barn kan känna av spänningar mellan föräldrarna

samt deras nedvärderande och kritiska beteende jämt mot varandra. Barn kan hamna som mellanstycken i föräldrarnas interna psykiska vålds- eller utpressningssituation och även barnen kan uppleva skuld för vad som händer i familjen. Föräldrarna märker nödvändigtvis inte heller hur barnet upplever det som händer. En våldsamt hemmamiljö kan även ses som rädsla hos barnet eller som oro hos barnet jämt mot någon familjemedlem. Därtill kan skolgången bli svår och störningar förekomma i utvecklingen. Redan ett barn i babyålder kan reagera på hotande och skrämmande stämning inom familjen.

Våldsverkningarna hos barn i olika åldrar är bl.a. nedstämdhet, depression, brister på intressen eller ändringar i dessa, likgiltighet, aggressivitet, sömnproblem, mardrömmar, söngvätning ifall det inte hör tills åldersskedet, barnet blir mobbat eller mobbar andra och ändringar i fråga om måltider och ätande.

5. INSTANSER SOM BEMÖTER FAMILJEVÅLD I VASA (BILAGA 1)

5.1. Social- och hälsosektorn i Vasa

Vasa social- och hälsosektor fäster uppmärksamhet på möjligheten av våld i nära relationer och familjevåld och erbjuder parterna omedelbar vård, skydd och omsorg samt ombesörja fortsatt stöd. I arbetet beaktas alltid de barnskyddsliga aspekterna.

SOCIALSEKTORN

- **Socialjouren i Österbotten** (24h/dygn), tfn 325 2347
- **Handledning, rådgivning och mottagning** inom barn- och familjesocialarbete må-fr kl. 8-12, tfn 06 325 2320, adr. Vörågatan 46
- **Vuxensocialarbetets handledning och rådgivning** (18-65 åringar): må-fr kl. 8-16, tfn 06 325 2326, Korsholmsesplanaden 44, 4 vån. Socialarbetets jour och kontakt: må-fr kl. 8-11, tfn 040 575 3109
- **Äldres socialvård över 65:**
 - Område 1**, tfn 0400 985 914: Centrum, Sandviken, Vasklot, Sundom
 - Område 2**, tfn 040 757 3389: Brändö, Vöråstan, Dragnäsbäck, Hemstrand, Storstviken, Gerby, Västervik
 - Område 3**, tfn 040 758 0336: Högbacken, Sunnanvik, Gamla Vasa, Korsnäståget, Orrnäs, Melmo, Roparnäs, Dragnäsbäck, Bobäck
 - Område 5**, tfn: 040 4802264 Lillkyro
- **Horisonten:**

Mentalvårds- och beroendecentret Horisonten erbjuder ickebrådskanande öppenvårdstjänster vid mentalvårds- och missbrukarproblem samt andra beroendeproblem för 25 år fyllda Vasa bor. Tjänsten erbjuds även invånare från andra kommuner mot betalningsförbindelse. Hjälpen erbjuds för problem med missbruk och beroende åt över 25 åriga Vasabor samt invånare i avtalskommunerna.

Du kan bli klient hos Horisonten även genom att boka en tid från måndag till fredag mellan klockan 10-14 från telefonnummer 06 325 2800 eller genom att direkt sköta ärendet i verksamhetsenheten i Vasa (adress: Vasaesplanaden 17). Horisonten är öppen: må kl. 8-17, ti-to kl. 8-16 och fr kl. 8-15.

- **Klaara:**

Klaaras telefonärendehantering +35863252850 I Klaara kan 13-24 åriga unga konfidentiellt diskutera sina frågor och problem med sakkunniga inom social- och hälsovårdsbranschen.
- **Familjerådgivningen:** Familjerådgivningen erbjuder mångsidig sakkunnighjälp i att lösa problemsituationer i familjelivet. Familjerådgivningens uppgift är att stöda barnets positiva uppväxt samt familjens välbefinnande och funktionalitet. B i.a. en psykoterapeut, psykologer och familjeterapeuter är sakkunniga inom familjerådgivningen.

HÄLSOSEKTORN

- **Jour under dagtid:**
 - Gerby hälsostation**, Tallmarksvägen 5
 - Kyrkoesplanadens hälsostation**, Kyrkoesplanaden 26
 - Korsnästågets hälsostation**, Fräsaregatan 2
 - Dammbrunnens hälsostation**, Dammbrunnsvägen 4
 - Lillkyro hälsostation**, Lillkyrovägen 18Hälsostationerna är öppna: må-to kl. 8-16, fr kl. 8-14.15.
- **Jourpolikliniken vid Vasa centralsjukhus, Sandviksgatan 2-4, 65100 Vasa**

Rådgivningstelefon tfn 116 117 må-to kl. 15-08, fr kl. 14-08 och under veckoslut samt helger dygnet runt.

Skol- och studerandehälsovård

Studerandehälsovården täcker förskoleåldern till studerande på andra stadiet. I skolorna finns yrkesövergripande elevvårdsgrupper, som delas i individuella elevvårdsgrupper eller elevvård för större grupper. Deltagarna i grupperna är skolspecifika.

Följderna från familjevåld eller våld i nära relationer och eventuella symptom eleven har hör i huvudsak till verksamhetsfältet för skolans läkare, hälsovårdare, psykolog, psykiatriska sjukskötare eller kurator. Vid behov stöder och hjälper den individuella, yrkesövergripande sakkunniggruppen studeranden och dennes familj. Vid oro om våld som riktar sig till barnet går det att vara i kontakt med skolans personal eller Vasa stads växel 06 325 1111.

Om våld som riktar sig på barn bör en anmälan alltid göras till barnskyddsmyndigheterna och/eller polisen. (Barnskyddslagen 25 mom.)

Kommunerna ansvarar för förverkligandet av skolhälsovården åt eleverna i grundskolorna i kommunens område, i huvudsak 715 åringar. Skolhälsovården är en del av elevvården, med vilket avses ombesörjande av elevens inlärning samt fysiska, psykiska och sociala välbefinnande och även för verksamheten som ökar på förutsättningarna för dessa. Utbildnings- och kulturministeriet ansvarar tillsammans med social- och hälsovårdsministeriet för den lagstiftning som berör elevvården. (Bl.a. lagen om elev- och studerandevård (1287/2013). Kommunens primärvård ska ordna studerandehälsovårdsservice på sitt område för de studerande inom gymnasier, läroanstalter som erbjuder yrkesinriktad grundutbildning oberoende av studerandenas hemort. Studenternas hälsovårdsstiftelse (SVHS) ordnar studerandehälsovård för universitet och yrkeshögskolorna.

Studerandehälsovården är en del av elevvården, med vilket avses ombesörjning av studerandens fysiska, psykiska och sociala välbefinnande samt funktioner som ökar förutsättningarna för dessa. Utbildnings- och kulturministeriet ansvarar tillsammans med social- och hälsovårdsministeriet för den lagstiftning som berör elevvården. (Bl.a. Lagen om elev- och studerandevård (1287/2013), Lagen om yrkesutbildning (630/1998).

I fall av våld som riktar sig till en ung studerande eller studerande i vuxenålder kan kontakt tas med skolans personal, Vasa stads växel 06 325 1111, Nationella kristelefonen för Psykisk Hälsa Finland 010 195 202 och/eller Vasa Skyddshem 06 312 9666.

5.2. Österbottens skyddshem

Skyddshemmet är ämnat för alla som upplever våld eller hot om våld i nära relationer: kvinnor, män och barn i alla åldrar. Österbottens skyddshem finns beläget på Magasinsgatan 12.

Skyddshemmet är en hemlik plats, som erbjuder skydd från våld och hjälp för att få slut på våldet. I skyddshemmet erbjuds professionell hjälp, rådgivning och handledning i akuta situationer.

I skyddshemmet finns personal på plats dygnet runt. Det går att ringa till skyddshemmet ifall tilläggsuppgifter önskas eller ifall situationen väcker funderingar. Det går att gå till skyddshemmet på eget initiativ när som helst. Att vara i skyddshemmet är avgiftsfritt för klienterna. Ifall klienterna har råd att komma till skyddshemmet med offentliga fortskaffningsmedel, kan skyddshemmet betala de resekostnader som förorsakas av att ta sig till skyddshemmet.

Till skyddshemmen hänvisas klienter även genom myndighetstjänster samt hälso- och socialservicen.

En nationell chatttjänst har öppnats för klienterna och professionella på adressen: nettiturvakoti.fi.

5.3. Avokki

I öppenservicepunkten Avokki inom Vasa mödra- och skyddshem arbetar de sakkunniga inom våldsarbete för att bryta familjevåldet och våldet i nära relationer samt hotet om dessa och därtill även hjälpa de personer som använt våld.

I första hand erbjuder Avokki trygghet åt barn och de som upplevt våld samt att få våldet att upphöra. Arbetet omfattar akut krisarbete, förstärkande av säkerhet / riskutvärdering (MaRAK), diskussionsstöd om våld och dess följder med sakkunnighet. Som arbetsmetoder används Trappanmodellen och MOVE-modellen, nätverksamarbete, effektivisering av klientens resurser / effektivisering av stödnätverket och stödande av föräldraskap. Målet med klientarbetet är även att förstärka klientens interna och externa säkerhet bl.a. genom en säkerhetsplan.

5.4. Vasa finskspråkiga och svenskspråkiga församling

Vasa kyrkliga samfällighet

Familjerådgivning

Kyrkans familjerådgivning erbjuder professionell samtals hjälp i relationer och familje frågor samt i livets krissituationer. Vi är specialiserade på frågor som rör parrelationen.

Tidsbeställning per telefon 044 480 8491 må-fre kl. 9-11 övriga tider som textmeddelande, e-post eller via vårt hemsida.

www.vasaevl.fi/familjeradgivning

Vasa ev.luth. församlingar

Våra präster och diakoner ställer upp för samtal.

Kontaktuppgifterna finns på:
www.vasasvenskaforssamling.fi

pastorskansliet: 06 326 1309

www.vaasansuomalainenseurakunta.fi

kirkkoherranvirasto: 06 326 1209

www.vahankyronseurakunta.fi

kirkkoherranvirasto: 044 480 8510

5.5. Brottsofferjouren

Allmännyttig verksamhet, vars huvudfinansiär är staten (justitieministeriet). STEA finansierar utvecklingsverksamheten. Brottsofferjouren fungerar sedan år 2016 på det sätt brottsofferdirektivet avser, som förverkligare av allmänna brottsoffertjänster enligt justitieministeriets beslut.

RIKUs grunduppgift är att förbättra på brottsoffrets, dennes anhörigas och brottmålets vittens ställning genom att påverka och producera tjänster. RIKU erbjuder stöd och rådgivning under hela brottprocessens tid och tjänsterna är avgiftsfria och konfidentiella.

Stödpersonsverksamhet – Den personliga hjälpen från en frivillig utbildad person erbjuds åt brottets offer, dennes närstående och vittnena till brottmå-

let. Verkningarna från de följder som uppstått för individen med anledning av brottet lindras och därtill stöds att målgruppens rättigheter förverkligas.

Den regionala byrån i Västra Finland finns belägen i Vasa. De övriga byråerna finns i Seinäjoki, Karleby och Mariehamn.

Servicepunkt

Vasa: Regiondirektör tfn 050 572 9265, Svensk-språkig service tfn 0440 371 050, Finskspråkig service tfn 0400 175 269.

Den hjälpande telefonen är ämnad för olika frågor som berör brottsofferserfarenheten. Det är meningen att den är en lågtröskeltjänst, där vi kan svara på enstaka eller mer omfattande frågor som berör offrets ställning eller också diskutera brottsofferserfarenheten med klienten. Juristens telefonrådgivning fokuserar på rättsliga frågor.

RIKUs telefon- och webbjälp:

Hjälpande telefon, jourhavande är frivilliga och efter reformen även delvis de anställda tfn 116 006 (Finska och svenska)

Juristens telefonrådgivning, jourhavande frivilliga jurister 0800 161 177 (må-to kl. 17-19)
RIKUchat - www.riku.fi (må-fr 9-15 och därtill må kvällar kl. 17-19)

Webbsidor: riku.fi och riku.fi/nuoret

5.6. Polisen

Polisens nationella rådgivningstjänst betjänar på nummer 0295 419 800 (datum/mta) vardagar mellan kl. 8.00-16.15. Rådgivningstjänsten kan även kontaktas per e-post neuvontapalvelu@poliisi.fi OBS! Ifall ni sköter ärenden per e-post, lägg i meddelandet till ert namn, telefonnummer och er hemort. Råd ges på finska och svenska.

Kontaktuppgifter:

Polisinrättningen i Österbotten, Korsholmsplanaden 45, 65100 VASA Tfn 0295 440 511

E-postadresser:

[kirjaamo.pohjanmaa\(at\)poliisi.fi](mailto:kirjaamo.pohjanmaa(at)poliisi.fi) (tjänste-e-post)
[palaute.pohjanmaa\(at\)poliisi.fi](mailto:palaute.pohjanmaa(at)poliisi.fi) (respons-e-post)
[fornamn.efternamn\(at\)poliisi.fi](mailto:fornamn.efternamn(at)poliisi.fi) (direkt till personen i fråga)
[vihjeet.pohjanmaa\(a\)poliisi.fi](mailto:vihjeet.pohjanmaa(a)poliisi.fi) (tips)

Då du behöver akut hjälp från polisen, ring nödnummer 112.

5.7. Österbottens medlingsbyrå

Medlingstjänsterna i området Österbotten och Mellersta Österbotten fås från Österbottens medlingsbyrå (Korsholmsplanaden 44, 65100 Vasa).

Vid medling av våld i nära relationer behandlas det skedda brottet samt dess gottgörelse och därtill ges parterna möjligheten att konfidentiellt diskutera

det skedda och den egna situationen. Separata träffar ingår alltid i medlingen av fall med våld i nära relationer före en eventuell gemensam träff och parterna styrs aktivt till den tillgängliga stödservicen. Enbart polis- och åklagarmyndigheten har rätt att ta initiativ för att inleda medling, ifall det är fråga om våld i nära relationer.

5.8. Västra Finlands åklagardistrikt

Åklagaren ansvarar för att det straffrättsliga ansvaret förverkligas vid behandlingen av brottmål, i åtalsprövningen samt i rättegången. Utgående från förundersökningsmaterialet bedömer åklagaren i frågan om den misstänkta personen samt gärningen, om ett brott har skett och om det finns tillräckligt med bevis för att väcka åtal i ärendet. Åtal bör väckas om det finns sannolika skäl som stöder att den som misstänks för brottet är skyldig.

Västra Finlands åklagardistrikt,

Korsholmsplanaden 43, 65100 Vasa
Tfn 029 56 26 800
vastra.finland.aklagare@oikeus.fi

5.9. Rättshjälpsbyrån i Mellersta Österbotten och Österbotten

Med rättshjälp avses att en person kan få ett biträde som hjälper med uträttandet av ett rättsligt ärende. Biträdet kan bekostas helt eller delvis från statens tillgångar.

Rättshjälpen täcker alla rättsliga ärenden. Rättshjälp beviljas oftast inte ifall den sökande har en rättsskyddsförsäkring, från vilken utgifterna kan ersättas.

Under vissa situationer tryggas en försvarsadvokat åt den svarande i straffprocessen, oberoende av den svarandes ekonomiska ställning. Offret till allvarliga våldsbrott och sexualbrott kan oberoende av sina inkomster få ett rättegångsbiträde som bekostas genom statliga medel.

Korsholmsplanaden 43, 65100 Vasa
Tfn 029 56 61249 (tidsbokning må-fr kl. 9.30-11.00 och 13.00-14.30).
pohjanmaa.oikapu@oikeus.fi

5.10. Vasas byrå för samhällspåföljder

Vasas byrå för samhällspåföljder ansvarar för verkställigheten av samhällspåföljder, för placeringen av personer som förpassas från det civila till fängelse samt för beredandet av utlåtanden då eventuella domen kan innehålla en samhällspåföljd. Byråns verksamhetsområde innefattar landskaperna Österbotten samt Mellersta Österbotten

Korsholmsplanaden 43, 65100 Vasa
Tfn 029 56 80 630 / 0500 560 474
vaasa.ykst@om.fi

6. LAGSTIFTNINGEN

6.1. Strafflagen

År 2011 tillades en paragraf i Strafflagen (39/1889), enligt vilken våld som sker i nära relationer alltid är ett brott som lyder under allmänt åtal. Det här betyder att åklagaren kan väcka åtal gällande lindrig misshandel, trots att offret inte skulle ha några anspråk. Misshandel delas i tre olika kategorier; lindrig misshandel, misshandel och grov misshandel.

Lindrig misshandel

Om misshandeln, med hänsyn till att våldet, kränkningen av den kroppsliga integriteten eller den skada som tillfogats offrets hälsa har varit mindre betydande eller med beaktande av andra omständigheter vid brottet, bedömd som en helhet är ringa, skall gärningsmannen för lindrig misshandel dömas till böter.

Misshandel

Den som begår fysiskt våld mot någon eller som utan att begå sådant våld skadar någons hälsa, tillfogar honom smärta eller försätter honom i medvetlöshet eller något annat motsvarande tillstånd, skall för misshandel dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Grov misshandel

Om vid misshandel någon tillfogas svår kroppsskada eller en allvarlig sjukdom eller försätts i livshotande läge, brottet begås på ett synnerligen rått eller grymt sätt, eller används skjut- eller eggvapen eller något annat jämförbart livsfarligt hjälpmedel och brottet även bedömt som en helhet är grovt, skall gärningsmannen för grov misshandel dömas till fängelse i minst ett och högst tio år.

Sexualbrott

Sexualbrott indelas enligt strafflagens 20 kapitel till våldtäkt, grov våldtäkt, tvingande till sexuell handling, sexuellt utnyttjande, sexuellt utnyttjande av barn och grovt sexuellt utnyttjande av barn. Även försök till sexualbrott är straffbart.

Det är fråga om våldtäkt om en person genom våld eller med hot om våld tvingar någon till samlag. För våldtäkt ska också den dömas som genom att utnyttja att någon till följd av medvetlöshet, funktionsnedsättning, rädsla eller något annat hjälplöst tillstånd inte kan uttrycka sin vilja.

Även i parförhållande har en person rätt till sexuell självbestämmanderätt. Således är även en våldtäkt som sker i ett parförhållande på samma sätt en straffbar handling som övriga sexualbrott. Det är fråga om tvingande till sexuell handling då handlingen väsentligen kränker den andras sexuella självbestämmanderätt. För detta kan personen i fråga dömas till bötesstraff.

Sexuellt antastande

Den som genom beröring utsätter en person för en sexuell handling som är ägnad att kränka personens sexuella självbestämmanderätt ska, om inte straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i detta kapitel, för sexuellt antastande dömas till böter eller till fängelse i högst sex månader.

Olaga förföljelse

7 a § i 25 kapitlet som berör olaga förföljelse har lagts till i strafflagen i början av år 2014. Olaga förföljelse är att en person upprepade gånger hotar, följer efter, iakttar, eller kontakter eller på något annat jämförbart sätt obehörigen förföljer någon annan så att förfarandet är ägnat att skapa rädsla eller ångest hos den som förföljs.

6.2. Socialvårdslagen

I socialvårdslagen (1314/2014) har våld i nära relationer fastställts som en punkt där socialservice ska ordnas som stöd.

Stödbehov betyder oftast behov till skydd, trygghet och krishjälp. Offrets hjälpbehov kan vara vårdande av de fysiska och psykiska skador våldet har förorsakat. Behovet kan även beröra ordnande av utkomst och boende. Våldsoffret kan vara så traumatiserat att denne inte ensam förmår att klara av de praktiska arrangemangen. Då stödbehovet berör trygghet av ett barns uppväxt, utveckling och säkerhet ska ärendet meddelas till barnskyddet.

Framlyftandet av våld i nära relationer, familjevåld och illabehandling i lagstiftningen som en av de saker som berättigar till stödbehov inom socialvårdsservicen förutsätter att personalen utbildas i ärendet och att tväradministrativa diskussioner förs i synnerhet med hälsovården, så att ifrågasvarande situationer och stödbehov kan identifieras och tas på tal i grundarbetet.

6.3. Barnskyddslagen

Syftet med barnskyddslagen är att trygga barnets rätt till en säker och trygg uppväxtmiljö, en balanserad och mångsidig utveckling samt till särskilt skydd. Barnets föräldrar och andra vårdnadshavare bär primärt ansvar för barnets välbefinnande. Barnets föräldrar och annan vårdnadshavare ska trygga barnet en balanserad utveckling och välfärd. Myndigheter som arbetar med barn och familjer ska stödja föräldrar och vårdnadshavare i deras uppgift som fostrare samt sträva efter att erbjuda familjen nödvändig hjälp tillräckligt tidigt samt vid behov hänvisa barnet och familjen till barnskyddet.

Barnskyddet bör stöda föräldrar, vårdnadshavare och andra personer som ansvarar för omsorgen och uppfostran av barn i samband med barnets uppväxt och omsorg genom att ordna sådana service och sådana stödåtgärder som behövs.

Barnskyddet ska främja barnets positiva utveckling och välbefinnande. Barnskyddet ska stöda föräldrarna, vårdnadshavarna och andra personer som ansvarar för omsorgen och uppfostran av barn i samband med barnets uppväxt och omsorg. Barnskyddet ska stäva till att förebygga barnets och familjens problem samt ingripa tillräckligt tidigt i de problem som upptäckts. Då behovet till barnskydd bedöms och förverkligas ska i första hand barnets bästa beaktas. Inom barnskyddet bör det ageras så finkänsligt som möjligt och i första hand använda stödåtgärder inom öppenvården, ifall barnets bästa inte kräver annat.

6.4. Lagen om besöksförbud

Lagen om besöksförbud trädde i kraft 1998. Besöksförbud kan meddelas den person som hotar annan persons liv, hälsa, frihet eller frid.

Syftet med besöksförbud är att förebygga brott, ge trygghet och förbättra rättskyddet för den person som känner sig själv hotad. Med förbudet strävas även till att öka på möjligheterna att ingripa i allvarligt ofredande. Med besöksförbud avses att man för att skydda en persons liv, hälsa, frihet eller frid kan förbjuda en annan person från att ha kontakt med denne. Besöksförbud kan utfärdas i som normalt, utvidgat eller familjeinternt. I det normala besöksförbudet får den som meddelats besöksförbud inte träffa den person som förbudet avses skydda eller på annat sätt kontakta denna eller göra försök därtill. Det är likaså förbjudet att följa efter och iaktta den person som förbudet avses skydda.

Utvidgat besöksförbud inkluderar i tillägg till ovan nämnda att också gälla vistelse i närheten av den stadigvarande bostaden, fritidsbostaden, arbetsplatsen eller ett med dessa jämförbart särskilt angivet ställe där den person vistas som förbudet avses skydda. En person som utfärdats familjeinternt besöksförbud ska den person som utfärdats förbudet lämna den gemensamma bostaden och får inte återkomma dit under en viss tid. Personen får inte heller i övrigt träffa eller ta kontakt med den person som förbudet avses skydda. Våldet fortsätter ofta även efter separation som hot och misshandel. På grund av detta är lagen mycket viktig för den make/maka och barnet som lever under våldshot. Maken/makan kan behöva det för att skydda sig själv och barnen.

Besöksförbud kan även användas exempelvis i situationer, där personen från en tidigare make/maka eller sambo får uppleva allvarliga hot genom kontakttagningar eller besöksförsök samt i situationer där t.ex. ett vuxet barn strävar till att utpressa pengar från sina äldre föräldrar.

Genom besöksförbud kan man även skydda vittnen i en rättegång. Besöksförbud kan begäras av vem som helst, som motiverat känner sig hotad eller allvarligt ofredad av annan person. Besöksförbud kan även utfärdas permanent mellan personer som bor i samma lägenhet, då den person som utfärdats förbud ska hålla sig borta från den gemensamma bostaden. Även åklagar-, polis- och socialmyndigheten kan ansöka om utfärdande av förbud, ifall den hotade personen inte själv vågar göra detta.

Besöksförbud ansöks antingen av polisen eller direkt från tingsrätten. Ansökan kan göras skriftligt eller muntligt. Det direkt ikraftträdande temporära besöksförbudet kan utfärdas av en befälhavandepolis eller åklagare. Beslutet går i detta fall utan dröjsmål till att undersökas av tingsrätten. Besöksförbudet är i kraft den tid tingsrätten fastställer, dock högst ett år. Vid behov kan förbudet fortsättas. Ett familjeinternt besöksförbud är i kraft högst tre månader. För ansökan om besöksförbud betalas en rättegångsavgift, ifall ansökaren inte är berättigad till rättshjälp p.g.a. ekonomiska orsaker. Besöksförbudsansökan behandlas som brådskande ärende i tingsrätten. Ärendet behandlas likt brottmål i ett domstolssammanträde, till vilket bägge parter kallas in. Under sammanträdet går utredningarna som ställts i ärendet igenom, varefter bägge parter samt vittnen hörs.

Att bryta mot besöksförbudet är straffbart och att bryta förbudet är ett brott under allmänt åtal, vilket åklagaren för till rättegång. Straffet är böter eller högst ett år fängelse.

6.5. Medling

Lagen om medling vid brott och i vissa tvister (1015/2005) ger möjligheten att medla även i ärenden som berör familjevåld och våld i nära relationer. Enligt 3 kap. § 13.2. i lagen fastställs att endast polis- eller åklagarmyndigheten kan ta initiativ till

medling i fall där det rör sig om ett brott som innefattar våld och som riktat sig mot den misstänktes make, maka, barn eller förälder eller mot någon annan som på liknande sätt är närstående till den misstänkte. Efter att ha fått medlingsinitiativet tar medlingsbyrån kontakt med parterna i ärendet och inleder utredningen av förutsättningarna till medling. Medlingen är frivillig och den bör till alla delar uppfylla de förutsättningar lagen fastställer. I medling som berör våld i nära relationer träffar medlarna alltid alla parter skilt innan en gemensam träff genomförs. Parterna hänvisas aktivt till stödtjänster. Våld i nära relationer är alltid ett brott som underlyder allmänt åtal. I medlingen löses inga straffrättsliga skulder eller straffpåföljder.

6.6. Skyddshemslagen

Lagen om ersättning som betalas av statens medel till producenter av skyddshemstjänster (1354/2014) fastställer kriterierna för när staten ersätter servicen i fråga om förebyggande av våld i nära relationer och behandlingen av våldserfarenheter. Öppenheten och vården efter vistelse i skyddshemmet ligger på kommunens ansvar i fråga om kommuninvånare som upplevt våld. Staten bekostar skyddshemstjänsterna. I Finland finns i denna stund 19 skyddshem. (Helminen 2017: 175-176)

6.7. Europarådets konvention

Europarådets konvention (2011) om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet.

6.8. Istanbulkonventionen

Finland ratificerade Istanbulkonventionen 2015, enligt vilken staterna strävar till att genom lagstiftningen trygga tjänsterna för brottsoffer.

7. MYNDIGHETSSAMARBETE

Arbetsgruppen som har uppdaterat nuvarande verksamhetsmodell fortsätter som arbetsgrupp i fråga om Familjevåld och våld i nära relationer i Vasa. Arbetsgruppen fungerar som styrgrupp för MARAK-gruppen. Målet är att man gör bedömning av riskerna enligt MARAK-modellen till alla våldsoffer med deras samtycke. Man gör också en säkerhetsplan enligt situationen. Man vägleder aktivt kunden att kontakta brottsofferjourens service. Våldsvverkare ges information om service för att sluta våld.

Myndighetssamarbete i Vasa har gjorts i MARAK-arbetsgrupper, där man yrkesövergripande har behandlat hjälpande av ett offer som erfarit allvarligt våld. Representanter från Horisonten, brottsofferjouren, polisen, socialjouren, skyddshemmet, församlingen och familjerådgivningen har deltagit i MARAK-arbetsgruppen. Österbottens Skyddshem och Öppenservicen lyfts som viktigaste rådgivnings- och handledningspunkter, eftersom THL anvisar och utbildar personalen i dessa. Hjälptill våld hittas förutom i skyddshemmet och öppen-

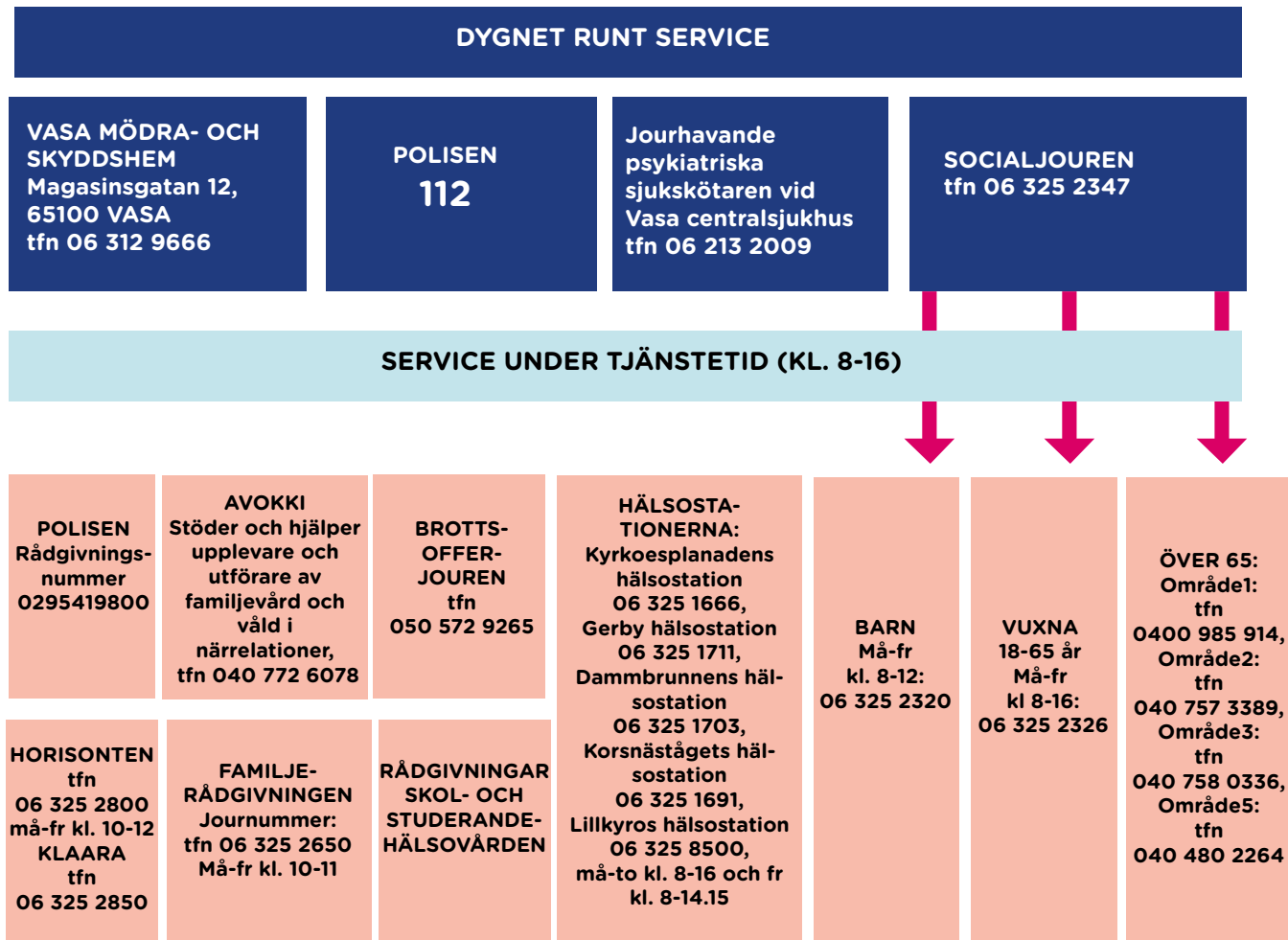
servicen även från adressen nettiturvakoti.fi, dit frågor kan skickas av såväl yrkesutövare som klienter.

Polisen och socialsektorn samarbetar inom Anka-reverksamheten, där man hanterar brott och försök till brott som unga under 18 år har gjort. Inom gruppen diskuteras också om den ungas alkohol och/eller droganvändning om det har gjorts en barnskyddsanmälan.

En årlig rapport görs till Stadsfullmäktige som beskriver tillståndet om invånarnas hälsa och välbefinnande samt de åtgärder som vidtagits för att upprätthålla och förbättra dem. Verksamheten är lagstadgad och bygger på lagen och stadsrådets förordning om anslag för hälsofrämjande.

BILAGA 1

VASAMODELLEN: SERVICE

KÄLLFÖRTECKNING

<<https://www.thl.fi/vakivallan-ehkaisy/vakivaltaan-puuttuminen>>

<<https://www.finlex.fi/>>

<<https://www.stm.fi/kouluterveydenhuolto>>

<<https://www.mielenterveystalo.fi/lapset/vanhemmille/perhevakivalta>>

<<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/sv/index/rikosasiat/lahestymiskielto.html>>

<<https://stm.fi/sv/studerandehalsovarden>>

<<https://stm.fi/sv/forebyggande-av-vald-i-nara-relationer>>

Helminen Jari, Asiakkaan moniammatillinen ohjaus sosiaali- ja terveydenhuollossa. Edita Publishing Oy, 2017, Keuruu

Oikarinen Tapio, Mies-Hajallaan mutta kokoon kursittavissa- Miestyön selvitys Vaasan Ensi- ja turvakodissa 1999-2014, 2017, Taittatalo PrintOne, Helsinki

RIKU, Rikosuhripäivystys, Millaisia psyykkisiä ja sosiaalisia seurauksia rikoksen uhrille voi koitua rikoksesta

Siukola Reetta, Miten puutun lähisuhdeväkivaltaan? Esimerkkinä päihde- ja mielenterveystyö, Juvenes Print-Suomen Yliopistopaino Oy, 2014, Tampere

Vasas verksamhetsmodell, ingripande och skötande av familjevåld och våld i nära relationer, Vasa stads arbetsgrupp för familjevåld och våld i nära relationer, 2006

HJÄLP OCH STÖD
VID FAMILJEVÅLD OCH
VÅLD I NÄRA RELATIONER
Vasas verksamhetsmodell 2020

V A S A .